

Slagwerkkrant, Interface en Ableton presenteren:

donderdagavond 13 juni, Q-Factory Amsterdam

Hybrid Drums Experience

Oscar Kraal host
Milow, Van Dik Hout, Anouk, Candy Dulfer

Nicky Hustinx
Weval, Fink, Sofie Letitre, Katie Melua

Michael Schack
Netsky, Milk Inc

Yori Olijslagers
Secret Rendez-Vous, Kyteman, Willem, Pax

Jasper Meurs
Wies, Radio Eliza

In één avond alles te weten komen en gedemonstreerd zien over hybride drummen anno 2019. Met vijf succesvolle hybride drummers en drumsets on stage!

tekst **Oscar Kraal**

Slagwerkkrant.nl/swkplus

• videoregistratie Hybrid Drums Experience

• archiefartikel *Ga hybride drummen uit* 2017 (SWK 202)

Hybride drummen, oftewel het combineren van akoestische drums, e-drums en muzieksoftware in één set-up. We hebben er al regelmatig aandacht aan besteed, en op de dag dat deze Slagwerkkrant verschijnt – 13 juni – organiseren we samen met Ableton en zustermagazine Interface de Hybrid Drums Experience in Q-Factory Amsterdam. Host tijdens deze avond is **OSCAR KRAAL**. Hij laat op het podium drie hybride topdrummers en een hedendaagse drumstudent uitleg geven over hun aanpak, obstakels en inspiratie rond deze materie. Hieronder verzamelt hij hun mooiste uitspraken.

Eric van Nieuwland

Ik kan me nog goed herinneren dat mijn vader op een zaterdagochtend, ergens vroeg in de jaren tachtig, met zijn favoriete maandblad, Down Beat (een jazzmagazine in die tijd) de kamer binnen kwam stormen en zei: 'Kijk dan Os, dit kan toch niet meer?' Op de cover stond een afbeelding van een Simmons SDS-5. Het begeleidende

artikel had een toon alsof het einde van muziek nabij was. Ik had die sound allang voorbij horen komen in de pophits van die tijd en was er als jong drummertje ook niet al te blij mee. Ik had immers net besloten mijn leven aan de muziek te gaan wijden, en dan zouden er uitgestond nu dus apparaten komen die dat menselijke werk onnodig

maakten? Lang was ik wars van de computer; ik wilde de metronoom uitsluitend gebruiken om te studeren. Want wie was hier nou de bewaker van het tempo en de timing? Ik toch zeker? Misschien uiteindelijk toch de computer, want in de muziek van nu ontkom je er niet meer aan. Elektronische aanvulling van de akoestische drumkit bestaat

natuurlijk al decennia, maar de mogelijkheden van de technologie anno 2019 met programma's als Ableton zijn ongekend. Je kunt het zo gek niet bedenken of het kan. Het stelt je als drummer in staat om niet alleen als muzikant, maar ook als producer, sound-engineer en componist te functioneren.

In dit artikel proberen we – net >>

Oscar Kraal

'Lang was ik wars van computers; wie was hier nou de bewaker van tempo en timing? Ik toch zeker?'

als tijdens de Hybrid Drums Experience in Q-Factor – deze bijna grenzeloze technologie zo laagdrempelig mogelijk te benaderen. De bedoeling is dat ook drummers/lezers die er nauwelijks ervaring mee hebben over de drempel stappen en ermee aan de slag gaan. Er vanuit gaande dat de eerdere Hybrid Drums-special in Slagwerkkraant (SWK 202, november-december 2017) genoeg informatie heeft verschaft over de basics en benodigdheden, willen we hier dieper ingaan op de werkwijze en de creatieve mogelijkheden.

Voor mij persoonlijk zal het geen moeite kosten om de drempel laag te houden, want ik heb zelf nog niet echt met Ableton gewerkt. Bij de producties waarmee ik er zelf te maken krijg, ligt de bediening ervan bij de toetsenist; soms zelfs bij een speciaal daarvoor ingehuurd kracht. Deze 'Ableton Operator' is een nieuw soort crewlid dat in korte tijd minstens zo belangrijk is geworden als de soundengineer; en inmiddels bijna standaard bij grotere producties.

MICHAEL SCHACK

Als eerste spreek ik Michael Schack; een wervelwind achter de drumkit, maar ook tijdens een gesprek. Sinds eind 1992 is hij het gezicht van Roland e-drums; begonnen op de TD7. Als er ergens een muziekbeurs is, staat Michael daar gegarandeerd zijn nieuwste Roland V-Drums plus SPD-SX set-up te demonstreren, en hij is de laatste jaren ook be-

trokken bij de ontwikkeling van nieuwe Roland-producten. Met Netsky toert hij de gehele wereld rond, en met Milk Inc bespeelde hij meer dan 36 keer (!) een uitverkocht Sportpaleis; ook met zijn *Push Your Drumming*-clinics is hij veelvuldig en wereldwijd te zien.

Michaels verhaal is sowieso al interessant, omdat hij inmiddels dus al 27 jaar bezig is met e-drums. Ook hij staat met verwondering te kijken van de vaart die het de afgelopen jaren heeft genomen. 'Het is nu zelfs zo dat bij audities in LA of Londen voor de grotere producties de eerste vraag die gesteld wordt is: "Kun je met

Ableton werken?" Is jouw antwoord nee, dan is de kans echt heel groot dat je er niet bij zal zitten.' *Food for thought.*

Ook Michael heeft al aan een aantal producties meegewerkt waarbij de Ableton-operator naast de monitorman de show draait. Zelf gebruikt hij het programma om zijn live mash-up-stukken precies zo te spelen als hij wil: *on the fly*: 'Waar ik in het begin vooral tegenaan liep was het purisme van andere muzikanten. In de vroege jaren negentig was het voor velen *not done* om op wat voor manier dan ook met elektronische drums te werken, maar ik wist altijd al dat daar

heel veel werk voor me lag. Dat was op een menselijk level soms wel lastig.'

Gestemde bassdrum

'Technisch gezien zat ik meteen bij het goede merk, dus waar ik in ieder geval niet tegenaan liep was latency (vertraging tussen aanslag en weergegeven klank; red.). Roland heeft altijd ingezet om de latency zo laag mogelijk te krijgen, waar Yamaha het eerste merk was waarbij je eigen samples in je module kon laden. Voor specifieke stijlen (van metal tot drum 'n' bass) moet die latency zo laag mogelijk liggen, omdat je

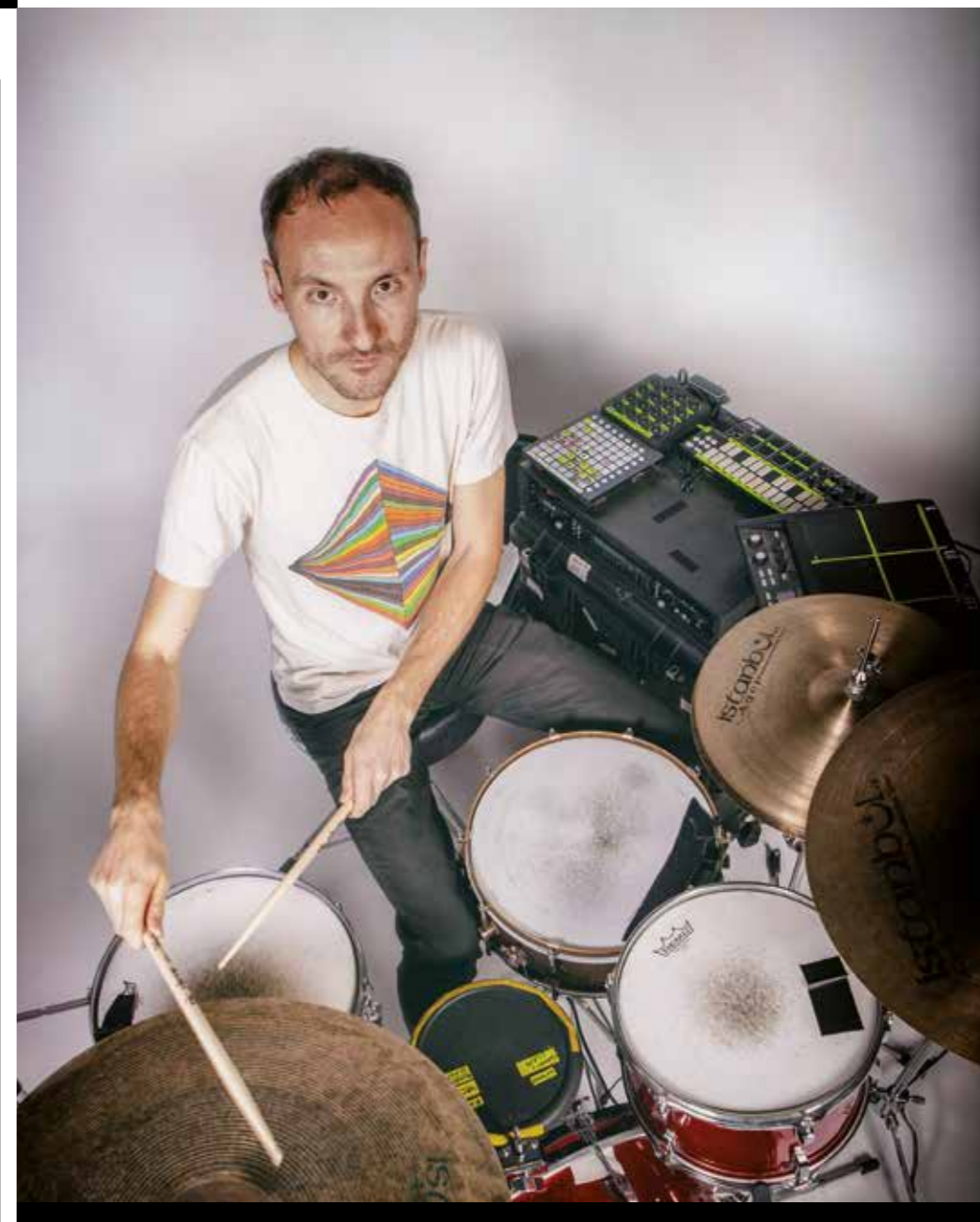
andere het gevoel krijgt op een trage set te spelen.

'Een ander belangrijk punt waar ik veel aan heb gehad – en wat echt bij sommige elektronische dancemuziek hoort, dat roep ik al jaren – is dat je bassdrum in de key van de song staat. Dat is wat het publiek dan ook pas echt uit zijn dak laat gaan. Je komt in zo'n geval zelfs niet eens weg met een hybride kit. Er zijn scènes in drum 'n' bass of 128bpm four on the floor dancemuziek, waar je de mensen pas onder die voorwaarden aan het dansen krijgt. Dat is het hele concept van bijvoorbeeld Mysteryland, Tomorrowland of Superdrone en Thunderdome. Al die bassdrums, ongeacht specifieke stijl, staan in de key van de song. Al die bassdrums zijn dus ook altijd een inherent stuk van de basnoot. Dan kun je wel een bassdrum triggeren, maar dat heeft nooit dezelfde impact als waar de dj's en producers vandaag de dag zo'n enorm belang aan hechten.

'Nicky Romero heeft zijn specifieke eigen bassdrumklank, zo ook Tiesto en ga zo maar door. En ze bewaken die sounds bijna met hun leven. Ik moest laatst met Milk Inc in het Sportpaleis spelen, en voor die show heb ik dus 35 precies getunedede bassdrums in moeten programmeren. Ik had er per ongeluk één verkeerd gezet, en je merkt dan gelijk dat het hele zaakje als een pudding instort. Zowel op het podium als in de zaal!'

Michael zal op de avond zelf een aantal projecten voorbereiden in Ableton en vervolgens spelen. Hij zal daarbij achter zijn set-up alles op het moment zelf laten gebeuren. Geen backing-track die gaat lopen, geen traditionele songs dus, maar alles zelf op het moment aan of uit slaan; met altijd die onnavolgbare energie.

Ik vraag iedere drummer tijdens Hybrid Drums Experience ook iets specifiek; in het geval van Michael Schack gaat die vraag over sidechaining.

Nicky Hustinx

'Het is gewoon een andere, nieuwe manier om je publiek te bedienen'

NICKY HUSTINX

Ook Nicky Hustinx behoeft nauwelijks introductie. Zijn hybride set-up (en de creativiteit waarmee hij die toepast) heeft zijn carrière een internationale boost gegeven sinds hij van Sophie Letitre en Eefje de Visser terecht kwam bij Weval, Fink en Katie Melua. Bij laatstgenoemde speelt hij overigens volledig akoestisch; bij aanvang van de tour bleek de hybride aanpak toch niet bij de muziek te passen. Bij Hustinx

gaat de zegswijze 'je bent zoals je speelt' zeker op. Bedachtzaamheid, avontuur, eloquentie, humor, een natuurlijke flow, unieke fraseringen; het ligt in zowel zijn spel als zijn spraak verscholen. In ons gesprek neemt Nicky me direct mee in zijn enthousiasme; hoe Ableton op zijn pad is gekomen en de mogelijkheden die zijn huidige hybride set hem biedt.

'Toen ik voor het eerst hoorde dat er een programma is waar je live drumloops mee kunt opnemen

en direct afspelen, wilde ik er al meteen mee gaan klooiën. Gewoon met een paar mic's en een interface lekker experimenteren. Vrij snel kwam het project van Sofie op mijn pad en het idee ontstond om de ep, die nagenoeg volledig elektronisch is opgenomen, toch live met band te spelen. Ik moest dus sounds gebruiken en aanslaan die helemaal niet aan een instrument gerelateerd zijn, soms zelfs volledig abstract, en dan toch een manier vinden om

Michael Schack

'Bij audities voor grote producties in LA of Londen is de eerste vraag die gesteld wordt: "Kun je met Ableton werken?"'

het zo natureel mogelijk te laten klinken. Vrij snel kwam ik erachter dat de energie van het samenspel het belangrijkste is, maar dat de toevoeging van specifieke sounds tot iets nieuws leidde. Dat is toch het voornaamste wat een band moet projecteren: samenspel en energie. Het is eigenlijk gewoon een andere, of nieuwe manier om je publiek te bedienen.'

Verrijking

'Het visuele aspect is ook belangrijk. Bij Weval zijn we de eerste nummers alle drie best druk met de controllers; in het begin hadden we dan alleen licht vanachter, zodat het een obscure dance-act vibe kreeg. Maar juist omdat we alle drie veel aan knoppen zaten te draaien, dachten we op die momenten er goed aan te doen ook licht van de voorkant te schijnen. Sinds we dat doen krijgen we een enorme respons uit het publiek. Als er iets gaande is op het podium, krijgt het publiek direct door dat er écht een show wordt neergezet; al dan niet machinaal aangestuurd. In die zin is het ook een fijne toevoeging.'

'Zo moet je het ook zien, vind ik. Het startte met gewone interesse, maar al vrij snel bleek dat ik er zo intuïtief en organisch mee kon werken dat het nu vergelijkbaar voor is met een tamboerijn op je hihat, of een extra lage snare links van je hihat, of een sizzle op je ridecymbal. Gewoon een toevoeging om je autonome sound te vinden. Inmiddels ervaar ik het als een speeltuin, maar natuurlijk moet je iets van een *computer geek* hebben om er echt helemaal in te duiken. Het feit dat je naast drummer ook *on the spot* in de rol van sound-engineer/producer kunt kruipen, zelfs die van componist, maakt dat je er muzikaler mee gaat spelen en naar gaat kijken; dat is echt een verrijking.'

Waarmee hij een van mijn kernvragen zeer bevredigend beantwoord. In hoeverre kun je nog vrij spelen? Zeer beslist dus. 'Het is wel belangrijk dat je er niet in doorslaat. Dat het muzikaal blijft en dat je niet een trucje uithaalt om maar een trucje uit te

Lotte Schrandner

Yori Olijslagers

'Ik zie het als een enorme uitdaging om live zo dicht mogelijk bij de plaat te komen; om zo de impact van de songs te optimaliseren'

halen. Het ligt ook erg aan de muziek en in hoeverre de onderlinge dialoog goed zit. Wat heeft het nodig en hoe gaan we dat doen? Als er op de plaat bijvoorbeeld een specifieke snare staat die we willen gebruiken, dan zorg ik dat ik daar zes samples van trek, die allemaal net iets anders zijn; waardoor het toch een bepaalde flow krijgt. Maar het blijft enorm genieten als het allemaal werkt. Als ik tijdens een gig op mijn 4-zone pad sla, waarbij zone 1 een loop opneemt, zone 2 een sample triggert, zone 3 er een soundeffect overheen gooit, en zone 4 een scene op een andere laptop start; en alles werkt naar believen, dan zit ik dus met een grijns die hetzelfde is als wanneer je gewoon akoestisch tijdens een show zo'n groove speelt waarbij alles op z'n plek valt.'

Ik vraag iedere drummer tijdens Hybrid Drums Experience ook iets specifieks; bij Nicky gaat die vraag over de Live Loop Recording-functie.

YORI OLIJSLAGERS

Yori Olijslagers sprak ik al eens tijdens de North Sea Jazz-editie van *Drummerstalk*. In die tijd had hij net Bram Hakkens vervangen bij Kytteman Orchestra; zijn muzikale achtergrond ligt dus meer bij urban en hiphop. Dat merk je ook goed bij zijn vaste band Secret Rendez-Vouz, die live drie aan elkaar gekoppelde laptops gebruikt met Ableton erop (op een ervan draait zelfs de lichtshow). Sinds kort speelt hij ook bij Willem (ex-Opposites), waarbij hij nagenoeg volledig elektronisch speelt; alle e-drum-sounds komen daarbij uit Ableton.

Omdat hiphop vaak het soort beats dicteert die er op dat moment toe doen, is het interessant om de ontwikkelingen vanuit het perspectief van een hiphopdrummer te bespreken. Maar ook voor Yori is de eerste vraag: hoe is het op je pad gekomen? En daarna weer, waar liep je tegenaan en wat vind je de tofste feature van Ableton?

'De ontwikkeling van de laatste jaren is een beetje gelijk opge-

gaan met mijn carrière. Eerst had ik bij mijn akoestische kit een SPD staan, waar ik dan wat sounds in laadde. Zo had ik mijn eerste hybride set-up. Maar in de afgelopen jaren, en zeker in de muziek van nu, zijn de producties zo enorm groot gaan klinken dat je enkel aan een SPD niet meer genoeg hebt om de sound van de studioproductie naar een live-productie te vertalen. Sommige beats klinken nu eenmaal niet zo groot als de kick en snare akoestisch zijn. Dan kun je wel een clap, snap of dikke 808-snare gebruiken, maar het stijgt dan nooit echt op.

'En dat is uiteindelijk wat je wilt. Ik zie het juist ook als een enorme uitdaging om live zo dicht mogelijk bij de plaat te komen; om zo de impact van de songs te optimaliseren. De muziek dicteert wat er nodig is, en alles wat je wil doen, kan op een aantal manieren. Dat is te gek maar ook soms verwarrend. Het is dus zaak dat je goed de tijd neemt om uit te vogelen wat je precies wil en wat voor jou de beste manier is om dat te doen. >>

Yori Olijslagers

'Op deze manier kan ik hiphop spelen zoals het echt bedoeld is'

Het moment dat ik wist hoe ik de Sequence-functie kon gebruiken en mijn verschillende sounds kon toekennen en automatiseren, ging er echt een wereld voor me open. Ik had zo'n gevoel van: oké, nu gaan we echt los!

Laptops koppelen

'Op deze manier kan ik hiphop spelen zoals het echt bedoeld is. Waar ik begon met triggeren en samples, komt nu werkelijk alles uit Ableton. Kijk, het couplet heeft een bepaalde sound, de refreinen hebben een bepaalde sound. Je hebt korte claps en claps met meer reverb. Ik kan dat allemaal voorprogrammeren. Dat kan zover gaan dat ik met mijn kick de toetsen sidechain op de laptop van de toetsenist, en de aanslag van mijn kick dus de klank van zijn toetsen beïnvloedt. Wij hebben drie laptops met Ableton aan elkaar gekoppeld. De mijne doet de drumsounds, stuurt de click uit, doet de drumsequencing en wat effecten. Die van de toetsenist doet zijn eigen sounds, maar ik kan daar dus ook op inbreken, zodat mijn kick

de toetsen sidechain, en dan is er de moederlaptop – die staat bij de gitarist – en daar lopen alle main sequencers op, maar bijvoorbeeld ook onze gehele lichtshow.

'Het is ook fijn om in controle van de click te zijn. Soms is de drummer de enige die een click hoort, en als de rest van de band gaat hangen op de drummer terwijl die al laid-back of achterin speelt, kun je geen kant meer op. Dan is het fijn dat je die click helemaal kunt voorprogrammeren en uit kunt sturen naar wie hem op dat moment nodig heeft, zodat de timing intact blijft. Ik vind dat namelijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid en niet alleen die van de drummer.

'Als je voorbereiding goed is en het staat eenmaal, dan hoeft je dus ook de technologie niet meer te wantrouwen, en kun je dus vrij spelen. Zo voel ik me ook nooit gevangen, althans niet door de techniek of de elektronica. Soms zijn liedjes zo dwingend dat je ze maar op één manier kunt spelen, en je dus weinig bewegingsruimte hebt. Dat is het enige moment dat ik me nog wel eens gevangen

voel; door de muziek en dus niet door de techniek. Ik zal een paar voorbeelden daarvan laten horen op het evenement.'

Ik vraag iedere drummer tijdens Hybrid Drums Experience ook iets specifieks; bij Yori gaat die vraag over de functie waarin hij de midnoten van een loop losknipt en dan zelf de loop met zijn eigen feel op een pad speelt.

JASPER MEURS

Jasper Meurs ken ik erg goed, aangezien hij dit jaar afstudeert aan de popafdeling van het Conservatorium van Amsterdam, waar ik zelf lesgeef. Zijn perspectief – de student die voor zijn opleiding moet leren werken met Ableton – leek me zeer interessant voor het evenement. Ik heb Jasper zien binnenkomen vanaf de Herman Brood Academie en bij aanvang van het eerste jaar had hij nog nooit met een SPD of enige vorm van elektronica ge-

werkt. In het eerste jaar werken we aan een solide motorische drumbasis, en pas in het tweede jaar komt de techniek en elektronica aan bod; dat was zijn instapmoment; nu drie jaar geleden. In die drie jaar is er een hoop gebeurd.

'Ik kwam op de opleiding, had net de HBA voltooid en had misschien een keer Garageband geopend of zo. Ik wist letterlijk van niets. Al snel kwam er een SPD, en dat vond ik al erg interessant. Ik nam eerst een maand om de handleiding goed te lezen en zo te leren wat er allemaal mee kon. Ik kon nu dus samples gebruiken voor mijn spel, en dat was noodzakelijk voor de muziek die ik wilde spelen. In het tweede jaar kregen we een Ableton-opdracht en dat was echt het startpunt voor mij.

'Als je terugkijkt in de geschiedenis van ons instrument, zie je dat het bassdrumpedaal de start vormde voor wat we nu als drumkit zien. Er was het marchinggedeelte en in de orkesten zag je verschillende mensen verschillende instrumenten spelen waarvan de basis altijd was: grote trom, kleine trom, twee bekkens op elkaar gespeeld; kick, snare, hihat, dus. Er was wel meer: bongo's, conga's, wasbord, woodblock, cowbell; maar dat waren accenten. De basis was toen, en is nu nog steeds en altijd: kick, snare, hihat. Maar de accenten in de producties van vandaag komen meer en meer uit een andere bron. Ik heb dat nu vertaald in mijn opstelling: kick (getriggerd), snare (getriggerd), hihat en dan een SPD voor de accenten; *that's it!*

Ruimte voor afwisseling

'Het balletje begon voor mij pas echt te rollen toen een van de docenten me wees op de Ableton Push controller. Toen ik zag wat daar allemaal mee kon, was ik wel echt *blown away*. In feite kun je bijna je laptop dichtklappen, want je hebt heel Ableton super handzaam beschikbaar. Ik zet het nu overal in, maar gebruik de SPD ook nog wel

Jasper Meurs

'Het sessiedrummerprofiel zoals we dat jaren hebben gekend, is drastisch veranderd'

standalone, buiten Ableton om.

'Ik voel me zeker niet gevangen in een web door met elektronica te werken. Ik ervaar juist enorme vrijheid door wat er allemaal op het moment zelf mee kan. En ik heb de controle. Ik kan de vorm aanpassen, we kunnen elkaar aankijken en op het moment zelf beslissen of we nog een rondje doorspelen of overgaan. Ik kan middels de tapfunctie

meetikken met het tempo, en dan een scene lanceren in het tempo waarin we dan zitten. Dus ook daar is alle ruimte voor afwisseling. Ik zou me juist heel gevangen voelen als de muziek dicteert dat de vorm te allen tijden precies hetzelfde moet worden gespeeld.

'Wat ik zeker ook heb geleerd, is dat het heel snel gaat. Het sessiedrummerprofiel zoals we dat

jaren hebben gekend, is in ieder geval drastisch veranderd. Je moet nu als drummer meedenken in productie. Je bent immers niet meer alleen die drummer die de plaat inspeelt of de plaat vanachter zijn akoestische kit naar live vertaalt; het gaat tegenwoordig veel verder dan dat. Als je je erin verdiept, kom je er ook steeds meer achter hoe al die extra facetten werken, en dat is

een enorme verrijking van je muzikale ontwikkeling. Wat dat betreft ben ik klaar voor de toekomst.'

Ik vraag iedere drummer tijdens Hybrid Drums Experience ook iets specifiek; bij Jasper gaat die vraag over hoe hij een sample en akoestische sound mixt voor de optimale eindklank.

Hybrid Drums Experience

Donderdag 13 juni 20.30 uur (zaal open 20.00 uur)

Tickets € 12,50 + 1,87 reserveringskosten, reserveer op www.q-factory-amsterdam.nl

Q-Factory, Atlantsplein 1, Amsterdam (makkelijk bereikbaar, want vlakbij station Muiderpoort en met parkeergarage (Oostpoort, om de hoek, aan de Polderweg, vlakbij ring A10) Meer info: www.slagwerkkrant.nl/events

Ableton

SLAG
WERK
KRANT

Interface

